

Slovenski reanimacijski svet – Slovenian Resuscitation Council
pri Slovenskem združenju za urgentno medicino (<http://slors.szum.si/>)

člani: Primož Gradišek, Mojca Grenc Grošelj, Gregor Prosen, Peter Radšel, Monika Gruenfeld, Andrej Markota, Špela Baznik,
Polona Studen Pauletič, Matej Jenko

Slovensko združenje za urgentno medicino
Slovenski reanimacijski svet
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Zaloška 7, 1525 Ljubljana, Slovenija

Priporočila ekipam NMP za obravnavo bolnika s srčnim zastojem izven bolnišnice, med epidemijo COVID-19

Spoštovani kolegi!

V pomoč vsem ekipam, ki bodo v času epidemije COVID-19 v pred-bolnišničnem okolju nudile kardiopulmonalno oživljanje (KPO) smo v SloRS pripravili kratko izjavo in navodila za ukrepanje.

Zaradi narave naprednih postopkov KPO (predvsem vzpostavitev dihalne poti in mehanske ventilacije), oživljanje bolnikov v srčnem zastoju predstavlja visoko tveganje za prenos okužbe (1).

V pred-bolnišničnem okolju pogosto nimamo vseh informacij, potrebnih za premišljeno odločitev, še manj v kontekstu srčnega zastoja.

Zato SloRS na podlagi (skopo) dostopnih podatkov in izkušenj italijanskih kolegov svetuje;

- varnost ekipe je vedno na prvem mestu!

- ob najmanjšem utemeljenem sumu (dispečer, svojci) - anamneza kašlja pri pacientu ali svojcih - se mora celotna ekipa **pred fizičnim pristopom do pacienta** zaščititi z vsemi potrebnimi sredstvi: maska FFP3, očala, ki tesnijo, kapa, zadosti dolge nitrilne rokavice, vodoodporna halja.

Čas, potreben za nadetje zaščitne opreme, ki **bo** podaljševal čas do pristopa do pacienta, lahko ekipe skrajšajo z oblačenjem pred prihodom in z prejšnjimi pripravami.

- srčni zastoj prepoznamo po odsotnih posrednih znakih cirkulacije, z tipanjem utripa, odsotnim normalnim dihanjem. Ne sklanjamo se nad pacienta da bi ocenili prisotnost dihanja. Priporočamo namestitev EKG elektrod. Kadar smo v dvomu ali je pacient v srčnem zastoj ali ne, začnemo oživljanje (2).

Slovenski reanimacijski svet – Slovenian Resuscitation Council
pri Slovenskem združenju za urgentno medicino (<http://slors.szum.si/>)

člani: Primož Gradišek, Mojca Grenc Grošelj, Gregor Prosen, Peter Radšel, Monika Gruenfeld, Andrej Markota, Špela Baznik,
Polona Studen Pauletič, Matej Jenko

- priporoča se zelo hitra defibrilacija šokabilnih ritmov nekateri priporočajo 3 zaporedne šoke) z namenom čimprejšnje povrnitve spontanega krvnega obtoka (ROSC) in čim manjše potrebe po manipulacij dihalni potji ali podpore dihanju (3)

- Za vzpostavitev in vzdrževanje dihalne poti se priporoča endotrahealna intubacija, kar pa predstavlja visoko tveganje za prenos okužbe. Zato naj bo akt intubacije čimhitrejši, preferentno z video/optičnim laringoskopom. Mešiček je potrebno dobro napihniti. Pravilen položaj tubusa potrdimo z EtCO₂. Avaskulacija je povezana z večjo verjetnostjo prenosa virusne okužbe.

- med stik dihalne cevke in aparata je potrebno vstaviti zeleni filter

- pri utemeljenem sumu na srčni zastoj zaradi COVID-19 je pričakovati sekundarni zastoj zaradi hipoksemije, zato poudarjamo pomen ventilacije/oksigenacije

- vsi ostali postopki KPO so enaki.

- Ob ROSC ali smrti pacienta postopajte s trenutno veljavnimi (lokalnimi) navodili (bris, izolacijski prostori)

PoCUS pregled pri teh pacientih načeloma pokaže obojestransko difuzno prisotnost večih vertikalnih reverberacijskih artefaktov ("B - linij" - "intersticijski sindrom").

- Po koncu intervencije je enako pomembno pravilno zavrženje okužene zaščitne opreme, popolno čiščenje in dezinfekcija reanimobila, vse medicinske opreme in ekipe!

- zaradi eksponentnega širjenja okužbe se epidemiološka situacija spreminja dnevno - zato vse ekipe NMP prosimo za redno spremljanje objav, predvsem [NIJZ](#).

Vsem ekipam NMP se zahvaljujemo za Vaše požrtvovalno delo in izjemne napore!

V imenu Slovenskega reanimacijskega sveta pripravil
Gregor Prosen.

Viri:

1. Zuo M et al., Expert Recommendations for Tracheal Intubation in Critically ill Patients with Novel Coronavirus Disease 2019. Chinese Medical Sciences Journal 2020. doi:10.24920/003724

2. Vlahović D. Navodilo za oživljanje pacientov z okužbo s COVID 19

(dostopno: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/ozivljanje_covid.pdf)

3. Resuscitation Council UK Statement on COVID 19 in relation to CPR and resuscitation in healthcare settings.

URL: <https://www.resus.org.uk> (4.3.2020)

"Vsakdo lahko reši življenje"

restartaheart.eu